

“No me'n surto. Fa un any que no me'n surto.”

Aquest pensament m'anava martellejant el cap en el recorregut des de l'editorial fins a casa.

Després de la reunió de caps de departament, els companys, m'esperaven al despatx però no em veia en cor de donar-los gaires explicacions, estava massa enrabiada. El director no ens havia concretat res però el pronòstic no era bo. L'empresa anava malament i s'haurien de prendre decisions que comportarien canvis dolorosos. M'havien donat a entendre quina podia ser la meva nova situació. No em semblava gaire interessant, no m'agradava. Pel que feia als meus companys, l'equip d'il·lustradors que jo havia creat semblava que es dissoldria .

Em sentia entre atordida i furiosa. No entenia què havia passat. Em venien al cap situacions molt concretes on en Pere Roig, el meu cap, que sempre acceptava els meus suggeriments, m'encoratjava a seguir amb la feina segons el projecte que s'havia aprovat i em donava a entendre que aquella manera de treballar tindria continuïtat per a temps.

Visualitzava de manera clara una escena que es repetia sovint. A la sala de dibuix, lluminosa i acollidora, asseguts al voltant de la gran taula que compartíem els quatre de la secció d'il·lustració, el senyor Roig, amb aquell físic petit i l'aspecte nerviós, s'assentava les ulleres damunt el seu prominent nas de jueu, amb el dit índex, i

em posava la mà a l'espatlla per repetir-me una vegada i una altra: Això rutlla, això rutlla. Maria, no paris, has encertat l'esperit. Sou uns artistes !

Suposava que aquestes paraules eren sinceres i no em feien preveure que res estava a punt d'esberlar-se. Ara, li havia perdut tota la confiança. Em sentia enganyada.

Jo no volia donar masses explicacions als meus companys.

—És el Senyor Roig la persona que ens ha d'explicar a tot l'equip quina és la situació perquè jo no tinc gens clar el que tenen al cap —ho vaig dir com una justificació al meu atordiment i per evitar haver d'explicar el que no entenia. Els meus companys, però, van abocar damunt meu la seva incertesa, les seves por.

En Marc, estava tant nerviós que ja s'havia pres tres cafès des del moment que jo havia entrat al despatx de direcció, la Clara, amb el seu aire de “passota” i una aparent tranquil·litat no parava de burxar un dels seus estètics estrips dels texans fins a engrandir-lo i el Javier, que sempre tenia a punt una frase encoratjadora, semblava haver emmudit de cop.

En Marc i la Clara es trepitjaven les preguntes:

—Què passa? És que pleguen? Ens foten fora? I ara què?

Com que jo estava tant desorientada com ells no volia dir-los gaires coses. Vaig intentar asserenar-los quan era jo qui necessitava ajuda.

—De moment tranquils! Es tracta d'una reestructuració. Sembla que ningú anirà al carrer però el què hem de saber és que hi haurà canvis en les responsabilitats, en els horaris i en els tipus de contractes i llavors haurem de decidir. No ens precipitem, esperem.

Sembla que d'aquí a tres o quatre setmanes ens faran el plantejament definitiu. Ells tampoc ho tenen clar. Penseu que si l'editorial continua publicant amb els mateixos criteris ens necessiten. Actualment és molt difícil trobar algú que es dediqui al dibuix científic.

Formàvem un equip molt bo tant pel que fa a la il·lustració tradicional com en la utilització d'eines informàtiques.

Crear aquest grup de treball havia estat un repte important per a mi. La direcció m'havia donat la responsabilitat d'organitzar-lo i havia estat un triomf. En Paul, el meu ex, m'havia ajudat en la selecció dels dibuixants i durant molt de temps va ser per nosaltres dos un èxit compartit. Els meus companys eren uns professionals eficaços i no hi havia cap esquerda a la nostra relació. Potser hi seria a partir d'ara perquè jo no era del tot sincera amb ells.

Vaig endreçar la taula i recollir les meves coses. Ni vaig completar l'horari, ni vaig esperar a ningú. Faria camí cap a casa jo sola. Era el que volia.

Baixant l'escala sentia veus familiars.

—Maria... espera'ns

No vaig respondre. Vaig tancar la porta del carrer per fer silenciar els companys que em buscaven.

Aquell dia se m'havia acabat d'esberlar la poca confiança que tenia en mi mateixa. Em vaig posar a plorar perquè considerava que aquell daltabaix a la feina era el pitjor que em podia succeir.

Sabia com transcorren els dies quan sorgeixen aquesta mena de rumors a la feina. Després d'una primera senyal d'alerta, quan saps que les coses van maldades, ja no es treballa igual. Tot són converses de passadís que fan perdre molt el temps. Serien uns dies difícil de passar.

Quina responsabilitat tenia jo en tot aquest problema? No, jo no n'era la responsable i a més havia d'evitar pensar-ho, perquè em portaria a sentir-me tan malament que m'enfonsaria en aquella tristesa que ja coneixia i que m'havia deixat paralyzada en altres moments. M'havia passat quan en Paul, la meva ex-parella, em deia de manera imperiosa:

—Maria, para de culpabilitzar-te però accepta d'una punyetera vegada que la nostra relació no funciona —i desapareixia uns quants dies, fins que va fotre al camp definitivament. M'havia de treure el sentiment de culpa del damunt perquè jo n'era l'afectada, no la responsable.

Amb un esforç per analitzar el que havia succeït a la feina, tenia clar que no havia estat la meua manera d'actuar el que m'havia abocat a aquesta situació, sinó un cúmul de circumstàncies externes, pròpies del moment que estàvem vivint. La crisi en el sector editorial era del tot evident, amics meus estaven treballant amb contractes molt precaris. La gent de la meua edat era qui en sortia més perjudicada.

M'acostava als cinquanta, el mes de febrer n'havia fet quaranta-tres (tampoc calia exagerar) i em feia molta por anar a parar a les llistes de l'atur. La meua experiència de molts anys era un factor positiu. Abans d'acabar biologia ja em dedicava a la il·lustració, al dibuix científic. Havia de trobar recursos per resoldre allò que em feia basarda!

Per sort, aquell dia, abans d'anar a la feina havia deixat la moto al mecànic. Podria fer el viatge de tornada a casa caminant.

Estava travessant la Diagonal gairebé de punta a punta, rumiant, capficada, trista. Mai aquell trajecte

m'havia semblat tant llarg. A l'alçada del carrer Llúria vaig seure a la terrassa d'una cafeteria a prendre una beguda. El cambrer em va semblar un inútil, el suc de préssec no estava prou fred, el soroll era excessiu. Barcelona sencera se'm feia agressiva i hostil.

Si havia de ser sincera amb mi mateixa i volia anar al fons de la qüestió havia de veure que no era únicament un problema laboral el què m'havia deixat ensorrada. Rebutjava pensar en el que condicionava el meu comportament des de feia temps. Potser era que després de la separació no havia trobat la manera de refer la meva vida?

Que m'havia passat després del trencament amb en Paul? Al cap i a la fi no havia estat una separació massa traumàtica. Això és el que jo volia creure i vaig voler demostrar ben aviat a tothom que ho tenia tot superat. Quina estupidesa!

Del desconcert, havia passat a una etapa de ràbia immensa, després a sentir-me culpable i finalment havia acabat acceptant la situació de manera conformista. I ara, tot just ara, m'adonava que havia perdut la capacitat de prendre decisions, dubtava de tot, no m'era fàcil relacionar-me amb qui no coneixia i, fins i tot, havia deixat de tenir sentit de l'humor. A la feina, ni les frases agudes d'en Javier em feien gràcia ni la meva germana em feia riure quan em parlava de les gangues de roba inútil i horrorosa que s'havia comprat a una botiga de segona mà.

Una cosa que durant anys m'havia donat moltes satisfaccions també havia quedat oblidada: compartir el plaer. M'havia apartat de manera mandrosa dels amics amb qui compartia les activitats de lleure. Feia molt temps que no havíem anat junts al teatre ni m'havia

apuntat a cap sortida a la muntanya, d'aquelles que m'agradaven tant.

El que em costava més era viure sola però no feia res per sentir-me acompanyada.

I sense companyia tampoc gaudia del plaer del sexe. Volia creure que no era important però una vegada més defugia la veritat.

Em vaig adonar que en comptes de forçar-me una mica més per recuperar la confiança i l'energia d'abans, darrerament, m'havia instal·lat en una mena de vida monòtona i sense il·lusions. Em deixava portar per l'onatge del dia a dia. I el dia a dia havia quedat reduït a les hores que passava a l'editorial i a les estones que dedicava a la casa i a la família, a qui tractava amb una amargor que els feia mal. Hi havia tres coses que encara em mantenien amb una certa activitat i evitaven que em convertís en una eremita. El dibuix, la lectura i sortir alguna nit a córrer amb les veïnes s'havien convertit amb el meu únic esbarjo.

Tenia quatre veïnes que havien deixat de ser-ho per passar a ser amigues. Ens trobaven tres tardes a la setmana i anàvem a córrer. Buscàvem llocs pots concorreguts i ens passàvem una hora esforçant-nos i parlant. Ens enteníem bé, ens fèiem confidències i discutíem. Darrerament no era gaire constant en anar amb elles perquè em donaven consells que no m'agradaven. Ara penso que tenien molta raó amb el què em deien.

L'afició a córrer l'havia heretat de la meva mare. És una manera fàcil de mantenir-se en forma. La meva germana i jo, físicament ens assemblem a la mare, som altes i mantenim un pes estable en un cos àgil. El meu germà és més cepat, te una retirada al pare, en canvi, de cara, soc jo qui te més semblança amb el pare. Tinc uns

pòmuls prominents amb uns ulls foscos i expressius i uns cabells castanys rinxolats que els porto recollits o deixats anar segons les ganes que tinc d'entretenir-me.

Darrerament, tampoc dedicava al meu aspecte extern cap meva d'atenció. Semblava que volgués ser invisible.

M'havia separat i, de cop, em trontollava la feina. Les dues peces a les quals jo havia dedicat més esforços i esperances se m'havien desballestat i tot se'n anava en orris.

Continuava asseguda en aquella terrassa sorollosa i impersonal, absorta amb els meus pensaments sense veure que el cambrer, amb cara d'enze, m'estava demanat l'import de la consumició. Potser feia molta estona que estava allí asseguda? No ho sé. I tampoc sé com amb tant poc temps havia estat capaç de veure de manera tant clara lo galdosa que era la meva vida.

Els pensaments se m'amuntegaven. El cap em bullia. Sentia una remor continua. Estava tan ficada en les meves cabòries que per un moment vaig perdre la noció del temps i ni sabia on era. Vaig tornar a la realitat, em vaig situar i vaig continuar el camí cap a casa, Diagonal enllà fins arribar al carrer Sicília.

Tan bon punt vaig obrir la porta del pis, vaig notar l'escalf d'un entorn que em protegia. Havia arribat a un lloc que em donava una mica de seguretat. Em sentia tan fràgil!

Per un moment, em va embolcallar una sensació confortable i de pau poc usual. Vaig agrair les dimensions de cada u dels espais de la casa que semblaven fets a la meva mida, la decoració personal aconseguida amb el pas dels anys, la llum tènue de la tarda, cadascun dels objectes i les olors amb les que jo em sentia identificada.

Era casa meva! El ritual, quan entro, sempre és el mateix: Observo l'exuberància de les tres orquídiess que tinc a l'ampit de la finestra del celobert i dono una volta pel pis per veure si tot és al seu lloc, com si durant la meva absència, les diferents andròmines poguessin traslladar-se a una nova ubicació per donar-me un ensurt. Res. Tot en ordre.

Aquell dia vaig fer una respiració profunda i, palplantada davant del mirall del rebedor mentre penjava la jaqueta, m'hi vaig veure reflectida i em vaig mirar amb deteniment. Jo era la mateixa de sempre, però les meves actituds i el meu caràcter havien canviat. No em reconeixia.

Era evident que no em podia ensorrar. Havia de recuperar part de la meva persona que s'havia perdut pel camí tortuós de l'últim any.

Estava tant capficada amb els meus problemes que no vaig recordar una cosa important, havia d'anar a felicitar l'aniversari al meu nebot. Semblava que era sola al món. No podia pensar en res més que no fos la meva situació. Al menys havia de fer una telefonada per disculpar-me. També havia de donar alguna explicació als companys que em buscaven al marxar de la feina i no els havia respost. Tot això em costava. Havia de fer un gran esforç.

Em vaig decidir a agafar el telèfon per parlar amb en Roc, el meu nebot. Donaria una excusa encara que fos ridícula. Li havia promès que li portaria un Lego i això, als sis anys, no s'oblida.

Quan algú va despenjar l'aparell vaig sentir la cridòria de tota la canalla que devien estar fent un placatge al pobre pastís d'aniversari. Segur que hi eren tots, la mare, els nebots i els amics que no es perden una

celebració amb lllaminadures de ma germana.

S'hi va posar ella, l' Isabel, i sense deixar-me parlar ja em va dir.

—Ostres, Maria, què fots, en Roc no volia tallar el pastís sense tu.

—... perdona es que...

—Què et passa? Problema a la vista... digues...

—Res, que no puc venir. Un conflicte gros a la feina. No t'esveris ni li diguis a la mare. Ja en parlarem un altre moment.

—Què no. Que m'ho expliques ara. No et preocupis, tothom està endrapant *cakes*, *brownis*, altres rucades semblants i carregant-se de colesterol. Ningú em trobarà a faltar!

Li vaig explicar el que havia passat de manera precipitada i desordenada. No sé si va entendre gaire cosa però em va fer una reflexió.

—Em sembla que t'esveres abans d'hora. Et repetiré una cosa que tu estàs cansada de dir-nos encara que ara no et servirà de res. Pensa que no hi ha res perenne, que tot està en constant moviment, que ens hem de saber adaptar i que hem d'acceptar els canvis.

Això, m'ho va dir amb to burleta, arrossegant paraula rere paraula com si fos un mantra. Després va afegir amb aire conciliador:

—Recorda, a més, que molts amics nostres han passat i estan passant per situacions semblants. Fes el favor de tranquil·litzar-te i si vols demà ens veiem.

Em sentia estúpida, perquè era veritat el què em deia. Vaig quedar ben abatuda. Sortosament en Roc, el meu nebot, va decidir que era més interessant perseguir als seus amics amb una pistola de boles de paper que parlar amb mi per telèfon. Millor, perquè jo tenia un nus

a la gola i era incapaç d'articular paraules tendres per encoratjar a cap nen a fer-se gran.

Eren les vuit del vespre i estava tant nerviosa que vaig telefonar a una de les meves amigues corredores, a una de les “lleugeres” (com ens havíem batejat temps enrere) i vaig sortir a córrer amb elles. Em varen atabalar de tantes reflexions i tants consells que em van donar però les vaig escoltar.

Vaig acceptar que a la meva vida havia d'avançar. Havia de continuar corrent. Era una bona imatge.

Tornava a ser a casa, indecisa, vaig sortir i entrar de la cuina, vàries vegades. M'havia de fer el sopar però no tenia gana. Amb una fruita i un iogurt ja passaria.

Vaig començar a pensar que havia de fer, i com ho havia de fer, per pair el que m'havia succeït. Volia trobar una manera d'avançar i no quedar-me encallada pensant i repensant tot el què havia vist tant clar, en poca estona, mentre estava asseguda a la cafeteria.

De moment havia descobert una cosa. Un sotrac a la feina em posava de manifest que no era únicament un problema professional el que m'havia fet creuar mitja Barcelona amb els ulls entelats per les llàgrimes. Havia vist clar que era tot un conjunt de conflictes no resoltos. Tenia molts fronts oberts però no m'havia d'enganyar.

El cor i el cap fan males passades. Confusió i contradiccions s'amunteguen en els moments en què es necessita més claredat i transparència.

De la mateixa manera que en arribar a casa havia tingut aquella sensació agradable de seguretat, al vespre, al bany, mentre em rentava les mans al lavabo que feia poc havíem reformat, la sola presència d'una tovallola amb unes inicials que no eren les meves em va irritar. A vegades, una música o una olor em traslladaven a